

Motion till riksdagen 2021/22:661

av **David Lång (SD)**

Arbetet med Sveriges skatteavtal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med uppdatering av Sveriges bilaterala skatteavtal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör rapportera om arbetet med uppdateringen av skatteavtal till riksdagen varje år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionsverket (RR) har i en rapport 2010, RiR 2010:24, uppmärksammat den snabbt vikande trenden i arbetet med att hålla de svenska skatteavtalen up-to-date i förhållande till våra viktigaste konkurrentländer. RR menar att Sverige har sackat efter i detta viktiga arbete, vilket på sikt riskerar att medföra att svenska företag tappar i konkurrenskraft när det gäller internationell verksamhet samt investeringar och lokalisering av viktiga verksamheter såväl i Sverige som i utlandet, på grund av sämre skattemässiga förutsättningar.

Svenskt Näringsliv, som också gjorde en analys av den svenska stocken av bilaterala skatteavtal både 2010 och i en uppföljning 2014, konstaterar samma dystra trend. Detta är mycket allvarligt eftersom man har verifierat att trenden pågått sedan 1998, då Sverige hade en ledande roll i världen i arbetet med att hålla skatteavtalen på en hög och, för vår industri, bra nivå. Sedan dess har alltså utvecklingen backat och detta måste rättas till med resoluta och genomtänkta åtgärder.

Svenskt Näringsliv menar i en bedömning att den direkta förlusten för Sverige som nation, i form av minskade skatteinbetalningar, är flera miljarder kronor per år på grund av de relativt sämre villkor som Sverige har fått gentemot våra viktigaste konkurrentländer. Detta beror på att vi inte har upprätthållit ett tillräckligt högt tempo i arbetet med att uppgradera gamla avtal samt teckna nya skatteavtal med länder som svensk industri har eller planerar verksamhet i. I själva verket är sanningen den att vi, sedan slutet av

1990-talet, har nedmonterat våra insatser för att uppdatera och utveckla vårt nät av skatteavtal.

Dessa problem är belagda åtminstone fram till juni 2014. Det verkade lovande att arbetet med skatteavtalen senare prioriterades upp något men det finns ingenting som tyder på att regeringen tar frågan på tillräckligt stort allvar.

Sverige har tappat sin ledande roll i sammanhanget och våra konkurrentländer förbättrar sina positioner. Samtidigt är Sverige extremt beroende av att industrin kan utveckla sina exportsatsningar och på det sättet dra in mer resurser till Sverige. Hela vår välfärd bygger på exportindustrins möjligheter att dra in resurser till landet.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige har stagnerat. BNP per capita är ett bra mått om man vill diskutera hur den övergripande utvecklingen ser ut för ett land. För Sveriges del är utvecklingen tydlig. Under tiden från början på 1990-talet fram till 2007 var utvecklingen stark och måttet BNP per capita ökade stadigt. Under perioden 2007 till 2014 har måttet i stort varit konstant, med mindre variationer upp och ner. Kurvan visar att någonting har hänt med den svenska ekonomin. Vi står helt enkelt still och får det inte bättre. I det läget måste allt som kan göras för att bättra på utvecklingen också verkställas.

De brister som finns i tempot med att teckna nya skatteavtal samt att uppgradera och komplettera befintliga dito gör att förutsättningarna för svensk exportindustris konkurrenskraft försämras för varje dag som går. Sverige slarvar, i denna fråga, bort en viktig del av de grundläggande förutsättningarna för att vår exportindustri skall kunna utvecklas. Finansdepartementets bristande aktiviteter med skatteavtalen är en viktig faktor i detta scenario. Om Sverige skall kunna fortsätta som en ledande välfärdsnation måste vi snabbt börja gå i motsatt riktning. Det är därför av största vikt att regeringen omgående ökar tempot i arbetet med att nyteckna och uppdatera gamla skatteavtal.

Skatteavtalen är en av många olika faktorer som långsiktigt påverkar, bland annat, den svenska industrins etablering av centrala funktioner, produktionsenheter och forskningscentra. Det är i sin tur en viktig och avgörande faktor för var företagen beskattas, inte minst i ljuset av de olika förslag som finns på företagsbeskattningsområdet inom EU och OECD. Sverige kan långsiktigt tappa stora delar av skattebasen för företagsbeskattning om vi inte ser till att hålla internationellt konkurrenskraftiga skattevillkor för våra internationellt verksamma företag. Det går alltså inte att utesluta att bristerna i arbetet med bilaterala skatteavtal är en del av orsakerna till att den ekonomiska utvecklingen i Sverige stagnerat.

Enligt Svenskt Näringslivs rapport 2014 hade de 82 länder som Sverige då hade gällande skatteavtal med tillsammans 151 avtal med andra länder som i ett eller flera avseenden hade mer fördelaktiga villkor än man hade i avtalen med Sverige. Detta är inte hållbart för en exportberoende nation som Sverige.

Det är därför viktigt att regeringen löser detta problem. Tempot i arbetet med bilaterala skatteavtal måste öka. Målet måste vara att Sverige skall återta sin position bland de nationer som har bäst villkor i sina skatteavtal och antalet länder som vi tecknar avtal med måste öka. En tydlig agenda för arbetet och vilka åtgärder som vidtas för att nå målet måste arbetas fram.

Frågan är så viktig att regeringen årligen bör redovisa statusen på de svenska bilaterala skatteavtalen för riksdagen. En sådan redovisning bör innehålla såväl antal som kvalitet avseende skatteavtalen. En tidsplan för det fortsatta arbetet bör också ingå. En lämplig modell för kvalitetsredovisningen kan vara de rapporter som Riksrevisionen (2010:24) och Svenskt Näringsliv (2010 och 2014) avgivit på området.

Inom ramen för OECD:s arbete med ett omfattande åtgärds paket mot skatteundandragande och vinstförflyttning (BEPS), ett problem som expanderat kraftigt i takt med att globaliseringen utvecklats, har man tagit fram en konvention för ett multilateralt skatteavtal. Detta innebär en rad möjligheter för att minska komplexiteten i skatteavtal och skapa en bättre ordning kring uppdatering av skatteavtal, när det gäller vissa åtgärder inom detta problemområde.

Sverige har skrivit under ett avtal om att tillämpa konventionen, med vissa inskränkningar, i tillämpliga delar i Sveriges skatteavtal och det innebär att befintliga skatteavtal kommer att behöva uppdateras, också på grund av detta tillägg. Vi välkomnar att Sverige har tagit detta steg och anser därmed också att regeringen bör dedikera tillräckliga resurser för att fullfölja implementeringen av de nya tilläggen, som kommer att kräva omförhandling av en lång rad skatteavtal.

Samtidigt som detta arbete görs anser vi att regeringen bör ta tillfället i akt att också omförhandla en lång rad gamla och inaktuella delar av många av våra skatteavtal med andra länder. Regeringen bör också redovisa hur arbetet med att uppgradera våra skatteavtal fortlöper genom en årlig rapport till riksdagen.

David Lång (SD)